

# SLOVENSKI NAROD.

Iskanja vsak dan s večer izvenemsi nedeje in praznika ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Amerike celo leto 30 K. — Na naročbo brez izdatka vse pošiljave naročnine se ne omira. — Za omanila se plačuje od petarostopne pošte vrste po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depisi naj se zavolje frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafljovih ulici št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, št. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 84.

Pesamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

## Nemško šolstvo na Kranjskem.

Saj politična taktika kranjskih Nemcev ni prav nič imenitna in njena hinavščina je tako prozorna, da je že presmešno, če se naši nemški junaki še vedno skrivajo za njo in nimajo poguma povedati javno, da jim je vrhovni cilj vsega političnega delovanja, tudi na Kranjskem zatreti slovenski življenjski docela in se polastiti lepe naše slovenske domovine. Smešno in malo junaško je, pa tudi kaj malo prebrisano, če pravijo, da se zato, da naj se v naši deželi kolikor mogoče poučuje nemščina, potezajo edinole iz človekoljubnih ozirov do svojih sodeželanov, katerim mora biti jasno, da brez perfekte nemščine nihče nikamor ne more, — ko vidijo vendar tudi slepe oči, — da tega kar prav nič ne govore iz človekoljubja, temuč edinole iz gole germanske samopašnosti, ker dobro spoznavajo, da je gojenje nemščine najvažnejši korak za ponemčenje posameznika, kakor tudi celih skupin, in da more biti tudi Slovenec in na tem in na onem svetu totalno izveličan, četudi vse svoje življenje ni izustil niti ne zapisal niti ene nemške besede.

»Deutsche Stimmen«, listič, o čigar inferiornosti se je slovenska politična javnost že nešteto krat prepirala, ki pa je vzlic svoji revščini glavno odkladališče političnih idej naših nemških sodeželanov, so te dni prinesle uvodnik, ki se na dolgo in široko peča s šolstvom Nemcev na Kranjskem in ki si ga hočemo ogledati pobliže radi stvarine, ki je tako nerodno odeta v to politično modrovanje.

Iz tega članka posnemamo staro novico, da imajo Nemci na Kranjskem dvoje čistonemških gimnazijev, in sicer v Ljubljani in v Kočevju, nadalje z velikimi denarnimi sredstvi vzdrževano in že dve leti s pravico javnosti opremljeno nemško zasebno pripravništvo za učitelje v Ljubljani, s katero je združena nemška dekliska trgovska šola, o kateri se z znano slepečo širokoustnostjo ponajajo, da »se leto za letom jedva ubranja prevelikega navala učenek«, nadalje je 25 let staro štirirazredno »vzorno ljudsko šolo nemškega šolskega društva« v Ljubljani, ravnotoliko razredno, »istotako v lastni, resnično vzorni stavbi spravljeno« nemško zasebno ljudsko šolo na Sa-

vi-Jesenicah, potem od letošnjega leta že trirazredno nemško zasebno ljudsko šolo v Šiški, ki baje komaj zadostja potrebam civilizacije privandranih šišenskih Nemcev, dvoje nemških tovarniških šol v Domžalah in v Vevčah, dočim v Trzinu ravno kar odpirajo nemško ljudsko šolo. Vrh tega imajo še otroške šolske vrtnice v Ljubljani, na Jesenicah itd., dvoje občinskih nemških šol v Ljubljani, in celo vrsto nemških šol na Kočevskem in Belopeškem, ki jih »po državem zakoniku prisiljena vzdržuje deželna oblast«.

Kaj čuda, če v srce zadovoljni vzklikajo, da smejo biti ponosni na to število šol! Saj je njihova oholost resnično vedela priboriti več nego gre njim, ki jih je v celi deželi jedva 5 odstotkov prebivalstva. Da so Slovenci zavedni, kakor bi jim to moral narekovati goli življenjski interes, nikdar bi Nemcem ne bilo danih toliko milosti v deželi, ki je skozinsko slovenska, tako pa so privandran in domači Nemci postali že tako oholi, da se z drznim čelom predrznjevo zahtevati celo še to, da se jim mora tudi v deželnem šolskem svetu dati posebnega zastopnika, »ki bode varoval njihove interese«. To drznost je umeti tem težje, ker imajo Nemci v deželnem šolskem svetu zaščitnika, kakor si ga najpožrejšnji Slovenec fresser ne more zleteti boljše, moža, ki je sicer vladni uradnik, ki pa nima drugega posla nego odtrivati Slovence in jim odjedati kruh, zatirati in zasledovati jih do skrajnosti: Kaltenebergerja, ki mu je vrhovni patron deželne vlade predsednik Božidar Schwarz. Preveč se je že pisalo o junaških germanizatorskih činih te germanske zaščite, nego da bi bilo treba vnovič zarezati v to gnilo jabolko. In da najdejo Nemci čisto nedopustno oporo celo pri slovenskih članih deželnega šolskega sveta, smo doživeli že ponovno v veliko svojo bridkost. Zato je ta najnovejša zahteva kranjskih Nemcev več nego pretirana, več nego smela in drzen atentat na popustljivost slovenskih narodnih zastopnikov! Kako se drznejo Nemci hinavsko klicati po od pomoči proti krivicam, ki so jim postavljene v šolskem oziru, oni isti Nemci, ki radostno vzklikajo o velikem številu svojih nemških šol na Kranjskem in ki pišejo sami, da je to število šol »ein sprechender Beweis für die... eher zu als abnehmende Rolle, die das Deutschtum in Krain heutzutage einnimmt.«

Nič manj držno nego je ta zahteva, je ostalo pisanje našega germanskega glasilca v zadevi nemških šol na Kranjskem.

Kdor pozna šolske razmere v naši ožji domovini Kranjski, predvsem pa duha, ki preveča deželno učiteljstvo, ve, da je večina prevzeta stremjenja brezobzirnega poslovenjenja. — Za boga, slovenski učitelj v povsem slovenski deželi, če je normalen, vendar ne more propagirati germanstvo, marveč bode slovensko dečo vendar vzgajal v domačem, domovinskem, materinskem duhu. In pa »poslovenjenje!« Kje se more govoriti o brezobzirnem poslovenjenju v deželi, ki je slovenska! Edino, kar dela slovenska politika, je to, da skuša ohraniti slovenska tla, in niti zdaleka jej ne more priti na misel, da bi si pridobila novih, saj so njene moči preslabe, da bi se uspešno mogla boriti proti nasilnostim krivične mačehe vlade in proti premoči iz Nemčije importiranega materialnega in duševnega kapitala. Zato je več nego bedasto trditi, da so naši učitelji »slovenizatorji«. Ohranjevalci so, ohranjevalci materinske — in to z dušo in telesom, kakor je to njihova proklata narodna dolžnost. Čisto prav bi torej bilo, če bi bilo res, kar trde »Deutsche Stimmen«: »Izključni pouk v slovenskem jeziku in roko v roki s tem seveda popolna izključitev ali pa vsaj omejitve nemščine na dve do tri obvezne ure se ji vidi ideal. Članom učiteljskega samostana morda bolj iz komoditete. (No, veste kaj, gospoda Germani, kje pa je več idotske in analfabetske »inteligence« nego pri vas v vaših čisto nemških šolskih okoliših?!), takozvanim političnim voditeljem naroda pa iz kaznivredne, da ne rečemo brezvestne kratkovidnosti!« — Ze vemo, da bi seveda bilo vse lažje germanizirati, če bi v vašo službo stopila še naša šola. Pa je že preneumno prerokati se s temi ljudmi.

Kar govoriči nesrečni člankar nadalje o tem, da so Slovenci, ki imajo sicer akademski študij, v nemščini tako slabo podkovani, da jim to dela ovire pri poučevanju, uradovanju in poslovanju, ni vredno, da bi se zavračalo, ker je notorično znano, da obvlada slovenska inteligenca nemščino z isto popolnostjo kakor slovenščino, ne morda, ker ji bi bila te-ta življenjska potreba, temuč ker je Slovencev brez izjeme prirojen velik jezikovni talent, kakor to izpričuje zgodovina znanstva in kakor je to

javno priznal naučni minister Hartl sam, česar seveda ne more umeti kranjski Nemec, ki si vse svoje življenje živeč med Slovenci ne more vtisniti v svoje možgane drugega nego »prekleti windische Hunde«.

## Demisija ministra dr. Ebenhocha.

Dunaj, 31. avgusta. Poljedelski minister dr. Ebenhoch je podal formalno demisijo. Naznanil je namreč ministrskemu predsedniku, da je z ozirom na skupne državne interese sicer sodeloval pri aktiviranju srbske trgovinske pogodbe, toda v agrarnih krogih je tako razpoloženje, da se ne more zanašati na njihovo podporo pri zastopanju njihovih interesov, vsled česar je primoran podati demisijo. Odločitev se izreče v najkrajšem času ter se tudi uradno razglasi.

Dr. Ebenhoch je rekel nekemu dopisniku, da sta bila za njegovo demisijo odločilna dva vzroka: ker je glede srbske trgovinske pogodbe res prišel v nasprotje z agrarci poslanke zbornice in vsled tega mu kot parlamentarnemu ministru ni preostalo drugega, kakor izvajati posledice. Minister obžaluje, da je prišlo do tega, toda ustavna vest je zahtevala ta korak. Na kompetentnem mestu sem z vso odločnostjo opozarjal na težkoče, ki jih bo imelo za posledice začasno aktiviranje trgovinske pogodbe, toda celokupni državni interesi prevladujejo po mojem prepričanju pomisleke tembolj, ker smatram pogodbo s Srbijo celo z gospodarskega stališa za dokaj ugodnejšo, kakor je bila prejšnja, a absolutno presojevana tudi za kmetijstvo ni neugodna. Odločitev je sedaj v cesarjevih rokah.

V nemških agrarnih krogih je napravila dr. Ebenhocha demisija globok vtisk. Vsem je hudo, da odhaja dr. Ebenhoch, ki si je v kratkem času ministrovanja pridobil splošne simpatije.

Niževavstirska kmečka zveza je na svojem shodu sprejela resolucijo, v kateri se izreka ministru dr. Ebenhochu zahvala, da se mu je posrečilo odstraniti iz srbske trgovinske pogodbe največje škodljivosti.

## Proti kompromisu s krščanskimi socialisti.

Dunaj, 31. avgusta. Shod nemško - nacionalnih zaupnikov iz

Nižje Avstrijske se je baval s kompromisom med svobodomiselnimi nemškimi strankami in krščanskimi socialisti povodom predstojajočih deželnozborskih volitev. Shod je sklenil, da se takemu kompromisu ne pritrudi. Tudi že sklenjenemu kompromisu za 15. volilni okraj se je odobrenje odreklo.

## Frankovci na krmilu.

Zagreb, 31. avgusta. Frankova čista stranka prava je sklicala svoje zaupnike v Zagreb. Pripravlja jo se baje važne politične stvari. Vlada namerava sabor razpustiti ter razpisati nove volitve, iz katerih upajo Frankovci iziti kot večina.

## Za ustavo v Bosni in Hercegovini.

Sarajevo, 31. avgusta. Bosansko-hercegovinska narodna opozicija je imela včeraj konferenco ter sklenila: 1. Delati na to, da se uvede za Bosno in Hregegovino ustava, za kar ni treba, da bi se rešil državno-pravni položaj okupacijskih dežel. 2. Protestirati, da bi se ustava oktroirala ter se uvedel volilni red, ne da bi k temu pritrčila poprej opozicija. 3. Sprejeti le tako ustavo, ki zadovolji ves narod. Posebno izvrševalnemu odboru se je naročilo, da izdela spomenico v tem smislu še pred zasedanjem delegacij.

## Ustavna Turčija.

Obletnica sultanovega vladanja. Carigrad, 31. avgusta. Jutri se slavi obletnica, odkar je sultan Abdul Hamid II. zasedel prestol. Za proslavo se delajo velikanske priprave. Na inicijativno mladoturškega odbora je sultan odredil, da se običajna razsvetljava Bospora in mošej opusti, prihranjeni denar pa se podari pogorelcem. Jutri zapusti baje sultan prvič Serajl ter se pelje v Perro in Stambul. Spremljala ga bodeta le veliki vezir in en prince.

## Nova sultanova rezidenca.

Mladoturki skušajo pridobiti sultana, da bi spremenil razideneo, ker Jildiz Kiosk budi preveč tužne spomine na absolutistično vladno. Glasilo Mladoturkov »Tanin« predlaga, naj bi se sultan preselil v palačo Cihag han, ki jo je zgradil z velikanskimi stroški sultan Abdul Aziz, in kjer je bil nad četrt stoletja zaprt odstavljani sultan Murad.

## Reforme v upravnih službah.

Novi vojni minister je odpravil vse službe poveljnikov in nadzorni-

## LISTEK.

### Primož Trubar.

Ob štiristoletnici njegovega rojstva.  
Napisal R. Pustoslavšek.

(Dalej.)

Vzlic strahovito razoranim razmeram pa se je protestantizem na Kranjskem močno širil. Priznavali ga niso več samo plemiči, marveč tudi meščani in mnogoteri kmetje. Duhovniki so trumoma prestopali k protestantizmu, istotako menihi, ti pa deloma prisiljeni, ker samostanom nihče več ni hotel delovati, tako da so se samostani očitno praznili. Vse prepovedi in zasledovanja niso zalegla: propovednikov je bilo čimdalje več. Naj jih nekaj navedemo ne oziraje se natančno na dobo, v kateri so nastopali.

V Ljubljani so bili predikantje: prošt dr. Lenart Mertlic, generalni vikar Juri Dragolice, kanonik Pavel Wiener, Primož Trubar (v trenutku vsi štiri izgnani). Tulšček, Švajger, Krelj, Dalmatin. V Novem mestu je propovedoval Gregor Vlahovič, v Višnji gori Ivan Hočevan, na Krškem Janez Weixler, v Metliki Tulšček, v Črnomlju Švajger, v Kranju Rakovec in Knafelj, na Lescach Peter Kupljenik, na Bledu Kristof Fašang, v Kočevju Lenart pl. Ziglfest, v Trstu Lupatino, ki so ga za kazen u-

pili, v Gorici in v Vipavski dolini Trubar sam, v Labodski dolini na Koroškem Volk Todt, v Velikoven Juri Wieser, v Celovcu Martin Knor, v Celju pa že l. 1527. predikant Andrej Lang.

Kakor vidimo, so bili predikanti deloma Slovenci, deloma Nemci ali Hrvati in propovedovali so po vsej deželi, zdaj javno, zdaj skrivaj, kakor je pač ravno tisto leto nanesel položaj. O usodi posameznikov bode moč čuti o priliki. Umeje se pa, da je bila vse preje nego zavidanja vredna.

L. 1557. je bil sicer cesar preklical svojo l. 1554. dano prepoved glede delitve zakramentov, ker je pač uvidel, da se gibanje ne da ustaviti in videti je bilo, da za evang. predikante ni nevarnosti. Vzlic stalnemu napredovanju evang. gibanja pa se od strani katoliške duhovščine ni zgodilo skoro nič v namen, da se izboljšajo njene razmere. Kako so bile lete razorane, smo že opisali uvodoma. Edino, kar so katoliki storili, je bilo to, da so protestantske predikante preganjali, lovili in mučili. Tako je dal Juri Graff, duhovnik novomeški, Gregorja Vlahoviča, ki je propovedoval v Metliki, 8 dni zapreti, ko pa je zopet izpuščen propovedoval na Vranskem, so ga na ukaz škofa Seebacha zajeli oboroženi možje in ga tirali v zapor, kjer je ob vodi in plesnivem kruhu, ki ga je ob moral stradati, v silnem mrazu prežebal

21 dni, in vse to vzlic cesarjevemu razglasu o svobodi evangeličkov. Ko so ga izpustili, je odločni mož seveda propovedoval še naprej. Znamenit je, ker je imel tako izreden spomin, da je vedel vse Trubarjeve knjige napamet, da bi jih lahko iz spomina napisal, če bi se izgubile. Pokopan je pri Sv. Petru v Ljubljani.

Ker torej ni bilo katoliških propovednikov in ker je katoliška duhovščina bila do skrajnosti demoralizovana, je sklenila dežela Kranjska, da na lastne stroške nastavi deželnega propovednika. Ker pa so bili posvetni deželni stanovi skoro vsi evangelijski, so se seveda ozrli po protestantovskem propovedniku in so sklenili pozvati Trubarja nazaj v domovino. 10. junija 1560. je bilo definitivno sklenjeno, da ima priti Trubar za propovednika v Ljubljano. Trubar se je početkom leta 1561. odpovedal svojemu mestu v Kemptenu, ker mu je bilo le preveč od rok do tiskarne in je moral radi korektur skoraj neprestano biti na potu. Ko mu je došel poziv dežele, se mu je rad odzval in marca meseca z rodbino zapustil Kempten. Na Kranjsko pa tedaj vendarle ni šel, marveč se je ustavil v Urahu, odkoder je potoval v Tübingen, pa zopet nazaj v Urahu: ni se namreč mogel ločiti od tiskarne, kjer so ga le preveč potrebovali pri tiskanju slovenskih njim docela tujih knjig. Da bi bil bliže tiskarni in mogel svoj posel uspešneje uprav-

ljati, mu je würteberski vojvoda Kristof podelil župnijo v Urahu.

Kazalo je torej, da le ne bode prišel na Kranjsko. Sploh je bil njegov položaj precej zamotan: od kranjskih stanov je bil že imenovan za deželnega propovednika na Kranjskem, torej v deželni službi, na Würtemberskem pa je bil istotako v službi kot vojvodski župnik: Kranjski so ga hoteli imeti zase kot vzornega propovednika, tiskarji pa ga niso mogli pogrešati kot odločilno in nepogrešljivo osebo.

Dočim je Trubar doslej tiskal na račun prostovoljnih doneskov s Kranjskega in od drugod, je od avgusta 1560. nadalje tiskal na račun barona Ugnada. Z Vergerijem nista več bila v zvezi. In tako je potekal čas. Kranjska deželna gosposka pa se svojemu nastavljenemu propovedniku ni hotela kar tako odpovedati in je zato početkom aprila 1561. k Trubarju poslala odposlanca, ki naj bi ga osvobodil würtemberskih in tiskarskih obveznosti in ga privedel na Kranjsko v službo. Zagotovilo pa se mu je, da mu na Kranjskem nihče ne bode branil po potrebi pohajati k tiskarjem. Tiskarna torej je bila poglaviti zadržek; na Kranjskem seveda o kaki tiskarni ni bilo niti duha ne sluha. O teh težkočah je mimogrede izvedel tudi strassburški tiskar Avgustin Friess in hitel v Ljubljano ponuditi se stanovom, da tiska s podporo dežele vse potrebne knjige. De-

žela pa je vso zadevo prepustila edinemu večaku Trubarju, ki pa se za Friessa ni mogel ogreti, vsled česar je moral ta odriniti iz Ljubljane praznih rok. Končno se je Trubar vdal in prišel leta 1562. v Ljubljano, rodbino pustivši v Urahu.

Sprejem Trubarja je bil kaj slovesen. Ne samo, da mu je jezdilo nasproti slavnostno odposlanstvo, so takrat, ko je Trubar prijezdil v Ljubljano, četverni mestni muzikantje raz stolp ljubljanskega gradu trobili Te deum laudamus. Slovesnost sprejema in radost obstniva je bila velika ob prihodu moža, ki ga je cenilo in čislalo vse in mu bilo hvaležno. Isto uro, ko je Trubar prijezdil v Ljubljano, je Niklas Škofic, generalni vikar ljubljanski, čigar sin, plod pregrešnega razmerja z neko omoženo meščanko, je bil zaradi sodomitstva v ječi, umrl in z njim je legel v grob eden največjih razuzdancov in največji sovražnik Trubarjev, ki je mnogo poštenih kristjanov kruto zasledoval in ni dopuščal, da bi se jih pokopalo: no, ko so ga drugi dan pokopavali, pri njegovem pogrebu ni bilo niti enega meščana. Vrhunec pa je doseglo slavlje, ko je Trubarja pred deželno hišo slovesno sprejel deželni glavar Jakob pl. Lamberg sam. — Poslej je Trubar propovedoval v bolniški cerkvi, in sicer ob nedeljah slovenski, ob četrtek pa nemški.

(Dalej prihodnjé.)

kov pri deželni brambli, nadalje in-  
spektorate vojnega ministrstva pri  
železnica in vojaške mejne inspe-  
ktorate. Ako se bo tako nadaljevalo,  
bo Turčija kmalu imela na vsem sve-  
tu najnevarnejšo in najneostavnejšo  
upravno službo.

#### Davčne reforme.

Vlada neumorno pripravlja gra-  
divo za novi parlament. Zadnje čase  
se ministrski svet posebno temeljito  
bavi z davčnimi reformami, po kate-  
rih se ne zagotovi le državi zanes-  
ljivi dohodek, temuč se tudi ljudstvo  
varuje pred dosedanjimi šikanami.

#### Bolgarski poslanci.

Bolgari računajo, da spravijo s  
pomočjo Mladoturkov osem svojih  
poslancev iz Makedonije in vilajeta  
Drinopolje v novi turški parlament.

#### Revolucija v Perziji.

London, 31. avgusta. V Te-  
brisu so se zbrali revolucionarji ter  
dali šahu ultimatum petih dni. Revo-  
lucionarji zahtevajo, da se mora se-  
staviti ministrstvo iz revolucionar-  
jev, da se morajo pregnati iz prestol-  
nice vsi reakcionarji, popolno pomi-  
loščenje in sklicanje parlamenta.  
Istotako so izročili revolucionarji  
ultimatum novemu guvernerju v Te-  
brisu ter ga pozivajo, naj ostavi v  
petih dneh mesto, drugače ga ubi-  
jejo.

#### Velika korupcija na Portu- galskem.

Madrid, 31. avgusta. Na Por-  
tugalskem so prišli na sled velikemu  
škandalu, v katerega je zapletenih  
več uglednih politikov in tudi mini-  
strov. Ravnatelj tabačne režije je  
namreč dobil pisma politikov in mi-  
nistrov, da bodo pripravili vlado do  
tega, da postavi le tretjino dohodkov  
tobačne režije v državni proračun,  
nad 20 milijonov pa si razdelijo poli-  
tiki z ravnateljstvom. S poskušano  
korupcijo se je bavil že ministrski  
svet ter pozval ravnatelja tobačne  
režije, naj predloži vsa pisma, ki jih  
je dobil v tej stvari. — Ni čuda, da  
so državni dohodki tako padli, da se  
jutri vse državne plače izplačajo le  
do tretjine. Častniki in vojniki, razen  
lizabonske garnizije, že od 1. avgusta  
niso dobili niti vinarja plače.

## „Tvoj bode venec zmage nekrvave: Naprej moj rod — Naprej zastava Slave!“

(Otvoritev »Sokolskega doma« v Ži-  
reh).

Lepa si Zirovska dolina, in če  
bi imel pero Emila Leona in pa Jan-  
ka Baptiste, opisal bi tvojo naravno  
krasoto, opisal in očrtal bi tvoje buj-  
nokrasne bregove in brda, tvoje po-  
ljane in dolinice, katere sem primer-  
jal v svojem zatišju v nedeljo lepim  
dolenjskim goricam, toda moje pero  
je za take popise preslabo, ker bi ne  
moglo tako poetično te lepe Zirovske  
doline oziroma pokrajine opisati, ka-  
kor je ravno sam kraj tega lepega de-  
la slovenske domovine sposoben na-  
vdušiti človeka, ki ljubi naravo, da  
začuti naraven vznos v tiste višave  
človeškega duha, ki niso pristopne  
vsakaterikoli, nego le poklicanim in  
izvoljenim zemljanom.

Toda, poleg naravnokrasne lege  
zirovskega okoliša, pa brez strahu za-  
stavim svojo besedo, da je kakor po-  
krajina lepa, lep tudi in zdrav, čvrst  
in čil rod, ki ondudaj prebiva. Ni pa  
samo po telesu čvrst, čvrst je tudi po  
svojem duhu in zdrav na svoji duši.  
In takega zaroda se veseli slovenski  
narod iz dna svojega srca, ker si pre-  
pričan lahko, da ob takem narodu ni  
obupati nad našo bodočnostjo.

Veseli se naši sovražniki, če  
zvoljni Jupiter pluvius pokvari so-  
kolski nastop, če prav si pri tem mo-  
tijo svoje veselje s tem, da Sokolov  
ne ovira slabo vreme ni v pohodu, ni  
v telovadbi, ker ravno sistematična  
telovadba, katero gojiti je edino spo-  
soben »Sokol«, krepki in čvrsti telo in  
dušo.

Vendar veselje naših sovražni-  
kov, ki so tudi v prijaznih Žireh po-  
malo nahujskali proti »Sokolu«, ni  
prišlo na površje. Predvsem so se  
razgrnili doživljenski oblaki in po-  
sijalo je solnce, žarko solnce življe-  
nja in ponosa nad tem lepim kosom  
slovenskih poljan — in potem nam  
je zasijalo solnce v pravem pomenu  
besede raz ponosna in razborita lica  
naših žirovskih »Sokolov«, junakov  
lepe rasti in vedrega obraza, ženske-  
ga in, least not least — našega upa in  
naše nade, našega deškega naraščanja.  
Ako ima Sokolska mreža v svojem  
območju celo v tistem gorskem za-  
kotju, oddaljenem po štiri ure od že-  
leznice, tak krepak naraščaj, potem  
se lahko tolažimo z besedami: »Imel  
bo jasne dneve narod moj.«

Po preprijaznem in presrečnem  
sprejemu, se je vršil obhod po Žireh,  
zatem skupni obed, pri katerem je  
izvrstno svirala idrijska »Struna«  
in so se spregovorile marsikateri na-

ydušene in ljubeznjive napitnice,  
nato pa se je vršila na lepo planira-  
nem in pripravnem travniku javna  
telovadba — glavni del nedeljskega  
dneva poleg otvoritve I. Sokolskega  
doma na Slovenskem. — Ponosni smo  
na otvoritev I. svojega doma, pono-  
sni smo na to, da se je otvoril baš  
v slovenskih delavskih in demokrati-  
skih Žireh, ponosni smo pa predvsem  
prav iz srca in iz cele svoje duše, da  
se je ob otvoritvi tega I. Sokolskega  
doma pojavilo dejstvo, da niso samo  
mesta in trgi to, kjer ima sokolska  
ideja svojo zaslombo in pa, kar je še  
več, in kar je poglavitno, svoje delo  
in delovanje, nego da vihra sokolski  
prapor znagovit, prirčno sprejet in  
v srca priprošeni, toda delavnih Slo-  
vencev s svojimi belo-modro-ardečimi  
barvami in razprostrtimi perutmi  
segajoč, kot znak svobode in svobo-  
miselnosti tudi tam, kjer se ne more,  
kakor se poskuša, govoriti o tem, da  
bi se bil »Sokol« ustvaril na umeten  
način.

»Sokol« v Žireh je naravno dete,  
ker ga je rodila narodna in svobodna  
misel in pa narodna samoobramba.

Res, čudili smo se, videči toliko  
pravega, iz poštenih narodnih sre-  
vzklilega nesebičnega rodoljub-  
ja, čudili smo se, da je bilo možno v  
Žireh, oddaljenih od bližnjega sve-  
tovnega prometa, ustvariti — rečem  
poklicati v življenje že bdeče domo-  
brance — na mah sokolsko društvo,  
občudovali smo pa v nedeljo pred-  
vsem dejstvo, da »Sokol« v Žireh ni  
samo ustanovljen, ampak da tudi  
dela.

Telovadba nam je bila dokaz v  
tem oziru in, kdor je bil navzoč in se  
za vsa proizvajanja zanimal, ne bo  
mogel odreči žirovskemu Sokolu svo-  
jega priznanja, pa ne samo prizna-  
nja za delovanje v kratkem času, ne-  
go priznanje na tem, da se je žirov-  
ski Sokol v tako kratkem času svoje-  
ga obstoja, povzdignil na tako lepo,  
tehnično izobraženo in eksaktno iz-  
vajanje svojih telovadnih vaj. To je,  
kar smo hoteli pibiti, in naj se naj-  
dejo kalumniatorji od koderkoli, to  
je, da je sokolska ideja našla tla  
med našim narodom tudi tam, kjer je  
pred 20 leti niti pričakovali nismo.  
Tla v kmečkem in delavskem stanu  
so nam poročstvo za to, da Sokolskih  
domov ne zidamo pri strehi, ampak  
iz fundamente. In ta fundus bodi ti  
preljubi slovenski narod, ki te ljubi-  
mo in ki si sestvorjen iz tistih pla-  
stij, ki so bile vedno le tlačene in za-  
tirane za službo plutokratov in oholih  
ter nečimrnih Nemcev. Zaradi tega  
samega dejstva mora nas Slovence  
brez izjeme veseliti Sok. dom otvor-  
itev 30. avg. 1908 v Žireh, ker je ta  
dan pokazal, da je še vedno v širših  
slovenskih masah dovolj in zadosti  
prostora za čisto narodnostno delo, za  
demokratsko življenjsko naziranje  
in za spoštovanje vseh stanov brez  
razločka, toda v znamenju poštenja  
in spodobnosti in narodnosti. — V  
tem oziru kličemo lahko brez vsake-  
ga pridržka sokolskemu dnevu izza  
dne 30. avgusta 1908 v Žireh iz svoje  
polne duše blagodejen Na zdar!

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. septembra.

— Ljubljanski občinski svet je  
imel sredi izredno sejo pod predse-  
stvom župana Ivana Hribarja. Na  
dnevnom redu so bila le poročila  
predsedstva. Najprej je poročal žu-  
pan o velikih škodi, ki jo je zadnja  
povodenj povzročila na Barju, kjer  
je voda poplavlja in odnesla skoraj  
vse poljske pridelke. Župan se je obr-  
nil za nujno državno pomoč na osred-  
njo vlado, in vlada je pomoč tudi ob-  
ljubila. Kranjska hranilnica je da-  
rovala za ponesrečence 1000 K, kar  
se vzame hvaležno na znanje. Nada-  
lje je poročal župan, da je deželna  
zveza za pospeševanje prometa tu-  
jevc na Kranjskem prosila na račun  
objavljene subvencije mestne obče-  
ne za prihodnje leto za izplačilo 500  
kron, da se more dostojno udeležiti  
sprejema slovenskih časnika ob  
priliki kongresa. Predujem se je do-  
volil. Končno je še poročal župan o  
prošnji pripravljalega odbora za  
Trubarjev spomenik, naj bi mestna  
občina dovolila postaviti spomenik  
Trubarju na voglu parka ob Blei-  
weisovi cesti nasproti »Narodnemu  
domu«. Precej visok doprnski kip, ki  
bo izklesan iz laškega mramorja, se  
bo v tem parku posebno lepo podal,  
ker bo viden že iz Prešernovih ulic.  
Občinski svet je prošnji ugodil ter se  
bo temelj spomeniku slovesno polo-  
žil na omenjenem mestu dne 8. sep-  
tembra t. l. Posekati bo treba še ne-  
kaj dreves. Druge stvari dnevnega  
reda so se rešile v tajni seji.

— VIII. kongres slovenskih čas-  
nikarjev v Ljubljani. Za kongres  
vlada v vseh slovenskih deželah ve-  
liko zanimanje. Kolikor se da po se-  
danjih prijavah soditi, se kongresa  
udeležijo okrog 120 do 150 slovenskih  
časnikarjev in politikov. Včeraj je  
prijavil svojo udeležbo urednik »Kur-  
jera Warszawskiego« Kazimierz Pol-

lack. Srbsko časnikarsko društvo v  
Belgradu bodo zastopali: Branislav  
Nušić, znameniti srbski pisatelj in  
žurnalst, Jovan Gajda, bivši mini-  
ster D. Ribnikar, urednik »Politike«,  
J. Adamović, urednik »Pravde« in  
P. Dedević. Z Bolgarskega pride med  
drugimi tudi vseničliški profesor S.  
S. Bobčev iz Sofije, ki je zastopal  
Bolgarske tudi na slovanski konferenci  
v Pragi. S Poljskega se udeležijo kon-  
gresa med drugimi ti-le: Predsednik  
»Zveze« Mihail Chyliński, Aleksan-  
der Karz, urednik »Nowe Reforme«,  
dr. Kazimierz Ostaszewski - Barań-  
ski, Aleksander Milski, urednik  
»Dziennika Polskiego«, dr. Witold  
Noskowski s soprogo, urednik »Cza-  
sa«, in mnogo drugih. Pripominja-  
mo še, da pošlje »Novoje Vremja«  
na kongres člana svojega uredništva  
dr. Dmitrija Verguna iz Petrograda.  
Natančen seznamek vseh udeležencev  
kongresa priobčimo kasneje.

— Vljudna prošnja! V poned-  
lejek 7. t. m. dospo v Ljubljano odlič-  
ni slovanski gostje. Čast slovenske  
prestonice zahteva, da sprejme te  
drage goste, ki prihite k nam z vseh  
slovenskih dežela, čim najbolj pri-  
srčno in sijajno. V to je pred vsem  
potrebno, da ima odbor za sprejem  
slovenskih gostov na razpolago za-  
dostno število vozov, da prepelje gos-  
te na njihova stanovanja. Obrača-  
mo se torej na vse one, ki imajo ko-  
nje in primerne vozove, s prošnjo,  
naj jih dajo pripravljalnemu odboru  
na razpolago v ponedeljek popoldne  
za približno eno uro. Nadejamo se,  
da naša prošnja ne bo ostala brez-  
uspešna. Blagohotne prijave sprejema  
za pripravljalni odbor tajnik  
»Društva slovenskih književnikov  
in časnikarjev« R. Pustoslavšek v  
uredništvu »Slovenskega Naroda«.

— Trubarjev spomenik ne bo  
stal, kakor se je prvotno namerava-  
lo, na trgu pred »Narodnim domom«,  
marveč v Bleiweisovem parku na  
vogalu, kjer se stikata Bleiweisova  
cesta z glavnim tivolskim drevore-  
dom. Ta prostor je za spomenik, ki  
zahteva zeleno ozadje, veliko pri-  
kladnejši, zlasti ker bo spomenik vi-  
den že iz Prešernovih ulic. Temeljni  
kamen za spomenik se položi v torek  
8. t. m. Pripravljalna dela za to  
slavnost so v polnem tiru. Pozivamo  
slovensko občinstvo, posebno pa vsa  
ljubljska in izvenljubljska na-  
rodna društva, da se udeležijo v kol-  
ikor mogoče največjemu številu sla-  
vnosti polaganja temeljnega kamna  
za spomenik očeta slovenske književ-  
nosti Primoža Trubarja.

— Prvi sestanek slovenskih svob-  
odomislicev se vrši po § 2. zbor.  
dne 7. septembra v »Narodnem  
domu« v Ljubljani. Pričetek ob 3.  
popoldne. Program je tale: 1. »Svo-  
bodna Misel«; 2. Nastanek in razvoj  
»Svobodne Misli« med Slovenci; 3.  
Današnje versko stanje slovenskega  
naroda; 4. Naša organizacija in bo-  
doče delo; 5. Nasveti, predlogi in pri-  
jateljski pogovori. Zborovanja se  
more udeležiti vsak v resnici svobodo-  
miselnec Slovenec. Napredne korpo-  
racije pa naj pošljejo vsaj delegate.  
Od danes naprej naj se vsak blago-  
voli priglasiti na tale naslov: »Svo-  
bodna Misel« — Ljubljana, poste re-  
stante. To pa radi tega, da se mu  
more še pravočasno preskrbeti legiti-  
macijo. Denarja (1 K 10 vin.) naj  
se ne pošilja po pošti, ampak ga iz-  
roči vsak tik pred zborovanjem, ko  
sprejme legitimacijo.

— Kočevski Slovenci se dramijo.  
Minoli torek so priobčinski volitvah  
v Lienfeldu prvokrat stopili na last-  
ne noge in postavili svoje kandidate.  
Ako bi bili malo bolje organizirani,  
prodrli bi bili v vseh treh razredih,  
tako pa sta bila izvoljena le dva nj-  
hova kandidata. Smešno je bilo gle-  
dati, kako so se Kočevjarjem hlače  
tresle, ko so videli prihajati sloven-  
ske volile. Tedaj se je pričel divje-  
strasten lov na kaline, ki naj bi vo-  
lili zagrinje »Südmarkove«. Bogs-  
gavedi, kje so pobrali nekakega Tanke-  
ta, tako pijanega, da je prišedši na  
volišče s »Heil Südmark« na jeziku,  
poljubil svojo kočevsko mater zem-  
ljo, potem pa vse štiri pomolil v zrak.  
Naravnost nebeški pa je bil prizor,  
ko je neki nemški v blagodneči  
kočevščini obupno klical: »Mander  
haufen! Kroner wernze ziegen. Gat  
olle haufen!« (Možje pomagajte!  
Kranjci bodo zmagali. Pridite vsi po-  
magat!). Znani Slovenože župan  
Klun — ime izpričuje pristnega  
Nemca — je venomer sikal: Škandal,  
škandal! Tega se mu ne sme zameriti,  
ker vemo, da ne more biti ravno naj-  
prijetnejši čut, ako se mora tak Ger-  
man na stara leta vnovič zavrniti  
slovensčine poprijeti. Tolaži naj ga  
zavest, da mu bode tudi v tem vedno  
veren družabnik kočevski nadičitelj  
Schescharek — ki se je pred volitvi-  
jo na vse grlo drl, da je treba vsake-  
ga Kranjca... suniti, da nimajo  
Kranjci pri volitvah ničesar iskati  
itd. — Volitve same so bile skrajno  
žaljive za Slovence. Že razpis volitev  
jih je moral razburiti, ker je bil le  
nemški in to v občini, ki ima pretež-  
no večino slovenskih volilcev. Da bi

se le-ti mogli organizirati, je šel ko-  
lar gospod Franc Rebič dvakrat k  
županu in je tam zahteval vpogled v  
volilni imenik — toda župan se je v  
svoji boječnosti vsako pot skril, tako  
da Slovenci niti vedeli niso, v kate-  
rem razredu kdo voli. V volilni ko-  
misiji so sedeli najzagrizenejši nem-  
škutarji in Nemci. Videl je volitev  
okrajni komisar g. Friedl, v čigar  
nepristranost sicer ne dvomimo —  
toda radi bi vedeli, kaj je bilo z oni-  
mi listki, katere so člani komisije ta-  
ko hitro dajati namškemu agitator-  
ju, županu Janezu Jonketu iz Moz-  
lja, takrat, ko je šel g. komisar po  
opravih iz volilnega lokala? Kako  
more komisija opravičiti neenako po-  
stopanje pri glasovanju s pooblastili.  
ko je namreč slovenski volilec gosp.  
Franc Turk hotel s pooblastilom vo-  
liti za vdovo Lavrič, reklo se mu je,  
da je volitev že zaključena, dočim so  
na Franca Sleimarja čakali še celo  
uro, da je prišel voliti z nekaj poobla-  
stili. Dolžnost okrajnega glavarstva  
in slavne deželne vlade je, da celo za-  
devo natančno preišče, se prepriča o  
protizakonitem postopanju pri raz-  
glasitvi volitev, o pristranosti volilne  
komisije ter na podlagi pridobljenih  
dejstev volitev ovzre. Kočevske Slo-  
vence pa resno opozarjamo, da v na-  
rodnem boju opuste medsebojno so-  
vrststvo ter stoje v bodoče kakor en  
mož na braniku za svoje državljans-  
ke pravice.

— Proti nemškimi napisom na  
železniški progi Trebnje - St. Janž.  
Županstvo občine Skočijan nam je  
poslalo tole izjavo: Podpisani zastop  
občine Skočijan z ogorčenjem pro-  
testira, da si upa vodstvo nove želez-  
nice Trebnje-St. Janž tako predrzno iz-  
živati slovensko prebivalstvo s tem,  
da je na prvo mesto postavilo nemški  
napis na kolodvorskih postajah. Ta  
protest izraža občina v imenu ljud-  
stva, ki je nad tako predrzno žalitvi-  
jo skrajno ogorčeno, saj je v naših  
krajih ljudstvo izključno slovensko.  
Na Gorenjskem, na Jesenicah, je na  
postaji napis: »Jesenice - Assling«.  
Torej najprej slovenski, a nato nem-  
ški napis. Ravno isto pravico, oziro-  
ma še večjo, ker pri nas sploh nobe-  
nega Nemca ni, smemo s polnim pra-  
vom zahtevati, da se respektira naš  
slovenski jezik in se na prvo mesto  
postavi na vseh kolodvorih nove že-  
leznice slovenski napis. Opiraje se  
na te tehtne vzroke prosimo, da se  
tako popravijo v našem smislu vsi  
napisi po vseh kolodvorih nove že-  
leznice Trebnje-St. Janž. — Župan-  
stvo občine Skočijan, dne 29. avgus-  
ta 1908.

— Iz Medvoda nam pišejo: Zna-  
na je sirovost in podivjanost v Pre-  
ski in okolici. Odkar je pa bilo usta-  
novljeno katoliško izobraževalno dru-  
štvo v Preski in odkar se je pričela  
stavka v papirnicah, so razmere ne-  
znosne; človek ni več varen svojega  
življenja. — V nedeljo, 30. t. m., je  
sklical Gostinčar v društvenem do-  
mu v Preski shod. Na ta shod je ho-  
tel tudi iti tovarniški uradnik g. M.  
Vagaja, ki je dober narodnjak. Ko-  
maj pa je prišel do društvenega do-  
ma, so planli zborovalci kakor divja-  
ki po njem in gotovo bi ga ubili, ko  
bi jim ne ušel. Ljudi pobijati ter jih  
ob belem dnevu na javni cesti napa-  
dati, to so torej, gospod »Pomaran-  
čar«, sadovi vašega katoliškega iz-  
obraževalnega in deviškega društva.

— Kočevski pobalini imajo v  
zadnjem času prav prijetne urice,  
ker jim je dovoljeno pod policijskim  
varstvom mirne Slovence na javnih  
prostorih z živžganjem in hajljanjem  
izzivati. Dan za dnem se množijo  
ta nadlegovanja, pozno v noči pa še  
vedno prav po kočevsko tulijo pred  
stanovanji kočevskih Slovencev, ne  
da bi se kdo policijskih organov vsaj  
malo pobrigal za odpravo kalenja  
nočnega miru. Občinsko predstojni-  
štvo mesta Kočevja nujno pozivlja-  
mo, da poskrbi potrebno varstvo Slo-  
vencem ter napravi red, kakor je  
običajen v civilizovanih krajih. Ako  
se tej opravični zahtevi kočevskih  
Slovencev nemudoma ne ugoti, no-  
sili bodo Slovenci mokre cunje s se-  
boj ter z njimi razganjali od nemške  
»inteligence« najete razgrajaje.

— Shod »Narodne delavske or-  
ganizacije« v Borštu in Rimanjih.  
Minolo nedeljo sta se vršila dva sho-  
da tržaške »Narodne delavske or-  
ganizacije, in sicer v Borštu in v Ri-  
manjih, katera oba sta naravnost si-  
jajno uspela. Tržaške odposlance je  
pričakovalo ljudstvo na kolodvoru v  
Borštu in jih z godbo na čelu spre-  
milo v vas Boršt, kjer se je na natla-  
čeno polnem dvorišču gostilne gospo-  
da Kosmača vršil shod. Govorniko-  
ma, predsedniku »Narodne delavske  
organizacije«, g. Josipu Mandiču in  
g. Jakliču je ljudstvo navdušeno pri-  
trjevalo in ploskalo. Zborovalci so  
enoglasno sklenili, da se ustanovi v  
Borštu podružnica »Narodne delav-  
ske organizacije«. Po shodu so bili  
Tržačani zopet z godbo na čelu in ži-  
vio-klici odvedeni proti Rimanjem,  
kjer jih je pričakovala in navdušeno  
sprejela vsa vas. Obširen vrt in pro-  
stori »Narodnega doma« so bili na

mah natlačeno polni. Ob navdušenem  
pritrjevanju in živio-klici so govorili  
dr. Mandič, Jaklič, Krizmančič, za-  
stopnik čeških narodnih socialistov  
in gospod župan rímanjski Ivan  
Berdon. Tudi v Rímanjih — kakor  
v Borštu — je bil z navdušenjem  
sprejet predlog, da se ustanovi po-  
družnica »Narodne delavske organi-  
zacije«. Pri odhodu je rímanjsko  
ljudstvo spremljalo Tržačane z godbo  
na čelu, viharimi živio-klici in pet-  
jem narodnih pesmi, na kolodvor v  
Boršt, kjer so se v slovo še enkrat  
prirčno pozdravili. Ginljivi prizori  
s tega shoda ostanejo gotovo vsem  
udeležencem v neizbrisnem spominu.  
Tu naj bi se z gledavali oni, ki — ka-  
kor kaki ktrebantarji — »zboruje-  
jo« po črnih klerikalnih kotih. Ljud-  
stvo bode že spoznalo volkove v  
ovčjih kožah in jim pokazalo vrata!

— Poštna vest. Poštni poslovod-  
ja na Gori pri Sodražici je postal učitel-  
ji-voditelj in predsednik krajnega  
šolskega sveta gospod Valentin Cle-  
mènte.

— Iz deželnega odbora. Vladni  
svetnik dr. Slajmer je odložil vod-  
stvo deželnih dobroteljskih zavodov.  
Sola na Viču se bode razširila na pet-  
razrednico, istotako privoljuje dežel-  
ni odbor, da se šola v Poljanah nad  
Škofjo Loko razširi na trirazrednico.

— Rabelj v Idriji. Zavoljo pre-  
zidave mestne hiše se kaznuje župan  
z denarno globo, v drugem se pa od-  
pošlje komisija, da to zadevo še en-  
krat preišče. Vse to na njegove stro-  
ške!

— Odlikovanje. Bivši ljubljanski  
poslanec in odbornik, ravnatelj  
užitniškega zakupa itd. Peter  
Graselli je dobil viteštvo.

— Potrditev. Cesar je potrdil iz-  
volitev komercialnega svetnika g.  
Franca Povšeta za predsednika  
kmetijske družbe kranjske.

— Odlikovanje. Voj. evidenčni  
oficijal Karel Drogenik v Slov.  
gradu je dobil zlat zaslužni križec.

— Iz finančne službe. Finančni  
prokurator v Ljubljani, dr. Adolf pl.  
Wencko, je imenovan za finančne-  
ga prokuratorja v Gradcu. — Fi-  
nančni svetnik dr. Viktor Pessi-  
ack je imenovan za višjega finanč-  
nega svetnika in finančnega proku-  
ratorja na Kranjskem.

— Iz železniške službe. Geome-  
ter Ferdinand Wolf je premeščen  
iz Jesenic k oddelku za trasiranje v  
Novo mesto. Menda pri tem trasira-  
nju ni niti enega Slovenca!

— Okrajni cestni odbor postojns-  
ki je izvolil za načelnika g. Josipa  
Deklevo, posestnika v Postojni,  
za njegovega namestnika pa g. Gre-  
gor Pikel, župan postojnski.

Razstava »Otrok« v »Narodnem  
domu«. Razstave se udeleži več ljub-  
ljanskih narodnih trgovcev, ki raz-  
stavijo najrazličnejše na otroka in  
otroško življenje se nanašajoče pred-  
mete: razne originalne igrače, oble-  
ke in druge take stvari. Vsi trgovci,  
ki se udeležijo razstave, so se potru-  
dili, da razstavijo kolikor mogoče  
najlepše, najzanimivejše in najskrb-  
nejše izdelane stvari. Imena trgov-  
cev, ki bodo zastopani na razstavi,  
priobčimo svoječasno; obenem pa  
bomo tudi opisali nekatere posebno  
zanimive razstavljene predmete.

Tragična smrt nadepolnega mla-  
deniča. Piše nam iz Opatije naš do-  
pisnik: Kakor že brzojavno javljeno,  
umrl je na tragičen način sin gosp.  
Bernatovića, trgovca v Ljub-  
ljani, poročnik 80. polka. Pretekli  
teden je prišla gospa Bernatović s  
hčerko in sinom v Opatijo. Mati s  
hčerko je prebivala v hotelu »Habs-  
burg«, a sin v e. kr. častniškem pre-  
bivališču, od koder je prihajal k ma-  
teri in sestri v Habsburg jest. V ne-  
deljo pred obedom, kakor po navadi,  
šel se je pa sin kopat v morje v kopa-  
lišče »Angiolina«. Ker mu je bila  
skalna deska premalo visoka na  
morsko površino, odločil se je, da  
gre skakat na glavo v morje raz več  
metrov visoke strehe kopalniščne ko-  
če, s katere skakati je pa strogo za-  
branjeno. Ko je opazil paznik kopa-  
lišča, kaj g. Bernatović namerava,  
zabranil mu je in obenem povedal,  
da je strogo zabranjeno skakati raz  
strehe v morje, ker pri kraju voda ni  
niti meter globoka. Poročnik Berna-  
tović je pa zavrnil paznika, da naj se  
za njega ne briga, da on ni več  
otrok in da ve, kaj dela. Kako je pri-  
šel pokojni Bernatović potem na  
streho, pazniku ni znano. Naenkrat  
so videli kopajoči gostje Bernatovića  
na strehi in že tudi, kako je skočil na  
glavo v morje. Mislječ, da Bernatović  
plava pod morjem, gledali so kopal-  
ci, kje bo prišel vun, ali že čez nekaj  
trenutkov so opazili namesto glave  
nogo, ki se je pokazala iz morja. Nič  
dobrega slutčevalo se je nekaj  
oseb takoj na dotično mesto in po-  
tegnili so iz morja truplo mrtvega  
poročnika Bernatovića, ki si je radi  
visočine skoka in preplitvega morja  
ob skoku na glavo zlomil tilnik in  
ostal na mestu mrtev. Štirje zdrav-  
niki, ki so bili takoj na mestu, so  
konstatirali takojšnjo smrt vsled  
zlomljenja tilnika. Truplo mladeni-

ča, ki je na ta tragičen način moral zapustiti ta svet, so prenesli v opatijsko mrtvašnico. Sestra je doznala takoj za grozno nesrečo brata. Strašno jo je prethresla, a vendar je imela še toliko duha, da ni materi povedala nič o smrti brata, ampak le, da se je težko ponesrečil. Razine osebe so mater zadržale v hotelu in še do sedaj, ko pišem to prežalostno vest, ne ve gospa Bernatović nič o smrti svojega sina.

**Velika železniška nesreča pri Zagrebu** je zahtevala, kakor se je zdaj dognalo, dve človeški žrtvi, devetnajst oseb je pa ranjenih in sicer enajst težko, osem pa lahko. Ubila sta strojevodja Anton Hütter iz Varniščina ter delavčeva žena Veronika Gaspert iz Zagreba. Ostali poškodovani so večinoma iz Zagreba. Nesreča je nastala vsekakor vsled slabega tira. Pragovi so bili že vsi prepereli, žebliji, ki so vezali tračnice med seboj, pa vsi zarjaveli in snedeni. Proga je sama na sebi zgrajena kot proga druge vrste, to je da vozijo na njej počasneje manj težki vlaki. V nedeljo zjutraj je bil pa vlak, ki se je potem ponesrečil, poln ljudi, zlasti ker se je z njim peljalo več vagonov vojaštva. Vlak je imel dva stroja in ker je vključ temu bilo okoli pol ure zamude, je strojevodja proti postaji Pušća - Bistra dal stroju največjo hitrost. Kakor je neka priča povedala, sta se stroja pred nesrečo kar zibala semtertja, nakar sta se zvrnila na desno, vozovi pa drug za drugim in se tako razbili, da ni bilo moči spoznati, katerega voza je kako kolo, stena itd. Ljudje so bili poškodovani najbolj v prvih vozovih. Strojevodji prvega stroja se ni nič hudega zgodilo, drugi je bil pa ubit, kakor omenjeno. Materialna škoda je velika, ker sta poleg voz ob lokomotivi docela uničeni. Pa je že takom navada pri upravnih železnice: čakajo, da se zgodi kaka nesreča, še le potem gredo popravljati. Na tej železnici se je že leta 1905. zgodila huda nezgoda.

**Jako zabavno ljudsko veselico** priredi telovadno društvo „Sokol I“ v nedeljo 6. septembra na Ledini (Vhod iz Komenskega ulice). Opozarjamo cenj. obiskovalce, da ne bo nobenega odiranja ali vsiljevanja s srečolovom, ampak bo popolnoma domača veselica, ter bo vsem udeležencem obilo zabave na razpolago. Začetek veselice ob 4. popoldne, javne telovadbe ob 5., nastop društvenega pevskega zbora takoj po telovadbi, med pevskeimi točkami svira sl. ljubljanska društvena godba. O mraku velikanski ples v veliki dvorani s posebno godbo. (Magistrov kvartet). Vstopnina 60 vin. Člani in br. Sokoli v kroju vstopnice prosti. Na svidenju na veselici!

**Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda** pozivlje vse pravne korporacije, ki so družbene pokroviteljice, da nemudoma naznanijo delegata za glavno skupščino — ako ta že ob ustanovitvi pokroviteljstva ni bil določen — da more dostaviti dotičnim izpolnjene zglednice in ostale tiskovine, ker bi sicer dotično pokroviteljstvo ne imelo glasovalne pravice na skupščini.

**Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal g. dr. Iv. Merar v Prigorici 10 K, nabranih v Senožetih na izletu okoli pečnega jana in 1 K 60 v za izlicitirani pipeo. Hvala!

**Družba sv. Cirila in Metoda** razpolaga z večjim številom Bleiweis-Vodnikovih in Polakovih razglednic. Naročila na pisarno so zadnje dni precej izostala, čujejo pa se pritožbe, da teh razglednic ni dobiti v nekaterih narodnih trgovinah celo v Ljubljani ne. Gg. trgovci imajo pač lepo priliko vsak dan in v vsakem, tudi najmanjšem številu dobiti družbene razglednice. Prosim!

**Železniški most v Mostah na Gorenjskem** so dne 31. m. m. zamerali z novim. V ta namen so poleg starega železnega mosta, ki drži čez globoko tekočo in deročo Završnico, postavili vzporedno na desni in levi dva lesena mostova. Na levem lesenem mostu so v 6 tednih sestavili novi železni most. S primernimi pripravi so 31. m. m. popoldne potegnili stari železni most na desni leseni most ter obenem na mesto starega porinili novi okoli 30 m dolgi železni most. Vse to je izvršilo 11 ljudi v 16 minutah, dasi stari most tehtal 70 000 kg, novi pa 100 000 kg. Nato sto hitro pritrtili relze in z dvema lokomotivama, katerih vsaka je tehtala 36 000 kg, poskušali novi most. Obe lokomotivi sta se opetovano z največjo hitrostjo peljali čez most, ki se je usedel samo za nekaj milimetrov. Vse delo je bilo izvršeno v 1 uri in 5 minutah, tako da redni promet na progi ni bil kar nič oviran. Iz bližnjih in oddaljenih krajev je prišlo vse polno ljudi gledat to čudo moderne tehnike.

**Od Sv. Trojice v Slov. goricah** nam piše prijatelj našega lista: Tudi pri nas hočejo nemško schulvereinsko šolo naši trški nemškotarski voditelji. Sedaj se jim gre za ljudski glas. Ker

si pa niso povsem sigurni, da bi ljudstvo kar brez izjeme zahtevalo nemško šolo, obrnili so pozornost na okoliške občine, katere že leta in leta naskakujejo. Sedaj so se zagnali z vsilo na vas Porčič. Letajo sa pooblastili dan za dnem. Neki gotovi gospod Posinger jo je pred kratkim prav pošteno izkupil. Z neko polo, baje „o prostem žganju“ je došel k trem posestnicom, ki so mu pa polo raztrgale, ker so bile preje opozorjene. — Gospodje tržani, brigajte se za se, ne za nas, mi si bomo že postlali, da bomo dobro ležali. — Pozor, Slovenci, pred navihanimi Trojčani!

**Od Sv. Lenarta v Slov. goricah** nam pišejo: Pri nas vozijo kamene in les za novo schulvereinsko šolo, ki jo je toliko treba, kakor pelega kolesa pri vozu. Da bi pa slovenske tržane čim bolj jezili in dražili, opleli so si in ovcenali z vsemi barvami in vsemogočimi venici vozove in konje. A mi se ne jezimo, pač se pa smejimo, ker se nam nehoče pojavljati v mislih „fašenk“, ko gledamo to komedijo, ko vlačijo prismojenci „rūso“ po cesti gor in dol. Le stavite slavoloke le, še sedaj, predno ste gotovi, saj jih lahko, ko fehtate po vsem rajhu, okrog vseh vsenemških bratcev ter vas še Schütz s slatino podpira.

**Žepot nesreča na dolenski železnici**. Pavliha, posestnik iz Obles gorice primorske faze je peljal dne 30. avgusta breskve v Ljubljano. Okrog polu 9. zvečer je prišel proti Višnji gori, ko je pripihal dolenski vlak v smeri iz Ljubljane proti Novumestu Jeli hotel nesrečno vlak prehiteti, ali je zadremal na vozu, se ne ve. Konj je prišel še pravočasno čez tir, a voz je zdrobilo, Pavliha so pa prenesli težko ranjenega v vagon, da ga prepeljejo v novomeško bolnišnico, a v Trebnjem je že izdihnil, kjer so ga odnesli v ondotno mrtvašnico. Rajniki je bil star 32 let. Zapustil je ženo in štiri otročiče.

**Telovadno društvo „Ribniški Sokol“** priredi dne 8. septembra 1908 javno telovadbo v Ribnici na sejmišču. Spored: 1. Proste vaje, člani. 2. Vaje s praporci, naraščaj. 3. Telovadba na orodju: a) člani: bradlja, b) člani: konj. c) naraščaj: koza, d) člani: drog. Čene: Sedeži I. vrste 1 K, ostali 40 vin. Na stojščih prosto. Začetek ob 4. popoldne. V slučaju neugodnega vremena se vrši telovadba v telovadnici „pri Cenetu“.

**Kamniške planine**. V Bahovčevi izložbi je razstavil akad. slikar Maks Koželj panoramo kamniških planin, kakor se vidijo z Velike planine, in sicer v jutranji svetlobi. Slika je jako skrbno izdelana in jo odlikujejo predvsem svetlobne barve. Koželj je menda edini slov. umetnik, ki se bavi s panoramami. Njegove „Kamniške planine“ so na prodaj. Opozorjamo na sliko zlasti naše premožnejše hribolazce.

**Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijah razredih v Celcu** se vpisujejo učenci za šolsko leto 1908/09 v I. razred 18 sept od 8. — 10. dop. Sprejemni izpit se začne 16. septembra ob 10. Učenci, ki hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih staršev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krstni list in pa šolska naznanila.

**Kongres brivskih mojstrov na Dunaju**. Ob priliki III. kongresa brivskih mojstrov se je včeraj ob 2. popoldne otvorila krasna razstava lasničarskih del in brivskih potrebščin. Otvoritev se je udeležil minister javnih del dr. Gessmann in kot zastopnik dunajskega občinskega sveta podžupan dr. Neumayer. Deželno zadrugo brivcev v Ljubljani zastopa g. Eng. Franchetti, ki je bil predstavljen ministru in drugim navzočim zastopnikom.

**Prostovoljno gasilno društvo v Radovljici** praznuje v nedeljo 6. septembra 25letnico svojega obstanka in jubilejno cesarjevo slavnost.

**Grozna nesreča na vojaških vajah**. Topničar, ki je na vajah med Strmcem in Vernbergom na Koroskem storil tako nesrečno smrt, se piše Kovačič.

**S srpom** je v Klanou na Krasu težko ranil 45letni Anton Korosček svojo ženo. Mož je popaval več dni, in da se nato nista z ženo najpresrečnejše pogledala, je čisto gotovo. Ženo so prepeljali v tržaško bolnišnico, mož je pa pobegnil.

**Za opeklinami je umrla** v Trstu 2letna deklica Bidoli, ki se je silno opekla ob štedilniku.

**Poskušen samomor**. 56letni postrežek Josip Sapet v Trstu se je vrgel v globoko, da bi se usmrtil. Našli so ga zelo poškodovanega in ga oddali v bolnišnico.

**V Dravo je skočila v Mariboru** Pija Kasper, žena rudniškega ravnatelja iz Celovca in utonila. Potegnili so jo pri Ptuj iz vode.

**U grozovitemu umoru Fabrisove v Trstu** se poroča, da so v soboto zaslišali znova Föderansperga. Dejal je, da ni kriv in odločno protestiral, da je saprt. Ko so mu povedali, kaj so izrekle priče, je tajil vse, končno pa dejal: „Jaz ne vem nič“. Odpejali so ga v njegovo celico. Bil je bled kot smrt.

**Na potu od Kozarjev proti Dobrovi** je našla neka gospodična srebrno žensko uro z verižico. Lastnica dobi uro na Tržaški cesti št. 24, I. nadstropje.

**Volikanski ogenj v Biatogradu na Koroskem** je uničil, kakor že omenjeno, devetim posestnikom 18 posopij. Pogorela je tudi šola in cerkev z zvonomom vred. Vsi štirje zvonomi so se stopili vsled vročine. Zažgali so najbrž otroci, ki so se igrali z užigalicami. Biatograd je leta 1872. pogorel čisto ves, pa tudi okoli leta 1890. je bil velik ogenj v vasi.

**Umrli** je v Laškem g. Josip Pezdirc, uradnik Delniške pivovarne.

**Posebna župa Südmarke za Spodnje Stajerske** se je ustanovila. Vrh tega hočejo Nemci začeti v Celju boj z bogatimi denarnimi sredstvi, katera jim da Südmarka na razpolago.

**Ogenj**. V sredo je udarila strela v pod posestnika Ivana Muhiča v Jurni vasi pri Novem mestu. Zgorel je do tal vred z volom, vrednim 120 kron. Škode je 2820 K, zavarovalnine pa 880 K.

**Občni zbor Südmarke** bo 7. septembra v Beljaku.

**Politično in izobraževalno društvo za dvoraki okraj** opozarja svoje člane na sestanek, ki se vrši danes ob 8. uri v društveni sobi Pred Igriščem št. 3.

**Električni tramvaj od Reke do Opatije**. Govori se, da se Reka čim prej z električnim tramvajem spoji z Opatijo oziroma z Lovranom, ker je društvo električnega tramvaja na svoji zadnji seji sklenilo zgraditi v roku enega leta progo od Voloske do Kantride.

**Kobilu v depozitni hrambi** ima okrajno sodišče v Postojni, ki to uradno razglašajo v Laibacherici z dne 26. avgusta t. l., pozivljajoč lastnika, naj se oglasi. Dne 6. aprila 1903 je namreč to temnorjavo, okoli 9 let staro, na 35 K cenjeno kobilu zapustil neznan cigan, pobegnivši pred orožniško patruljo. Kako se je potem godilo kobilu, o tem molči razglas. Bati se je, da ni depozitni urad kobile nič krmil, ker nima predpisov za to v svojem službenem navodilu. V tem slučaju utegne biti kobilu po našem skromnem mnenju v dokaj klavrnem stanju! Ako so jo pa zoper pričakovanje vendarle krmili vseh dolgih pet let, bo račun za njeno prehrano te na 35 K cenjene kobile nekoliko obilen in ga lastnik tudi ne bo vesel. Izključeno seveda ni, da si je žival v tej dolgi dobi morebiti kaj prislužila. Kajti kjer imajo „šimelji“ tako uradno veljavno, se je utegnulo kaj posla dobiti tudi temnorjavi kobilici! — Dotični razglas je samo nemški. Iz tega je sklepati, da je bila kobilu po domnevi sodišča ukradena kakemu nemškemu čitatelju Laibacherice. Sicer bi bil okoli nedvomno ondu in tako obelodanjen, da bi prišel v roke in bi ga razumeli oni, kateri je namenjen. Saj sodišča dandanes ne delajo več kar tja v endan!

**Prijeti vlomilci**. O tržaških vlomih že dolgo ni bilo ničesar čuti; kakor bi bili izginili tržaški vlomilci. Kakor se pa kaže, se je zdaj zopet začela vlomilska sezona. Prvi vlom je bil nesrečen. Štirje taki tiči so namreč vlomili v vinsko skladišče Filipa Ivanoviča, a so dva izmed njih ujeli, dva sta pa ušla. Seveda so Italijani; izmed aretirancev je eden iz Benetk, eden pa iz Bari. Ukradene reči je dobil lastnik nazaj. Lopovini se bili gotovo spravili tudi na blagajno, v kateri je bilo za 10 000 K vrednosti, če bi ne bili presenečeni v svojem „delu“.

**Strela je udarila** v hišo posestnika Ivana Vodenana v Hotemežu pri Boštanju, da je pogorela s pohištvo do tal. Škode je 1400 K. zavarovalnine pa le 400 K. — V Rudni vasi pri Radečah je udarila strela v hlev posestnika Ivana Musarja in mu ubila dva vola, vredna 800 K.

**Ljubozavlj moč, še ljubozavljajša žena**. Pred 8 dnevi je v Jenkovih ulicah št. 20 stanujoči železovlavar Jožef Baumann — leg. Böhme napravil za 68 K goljufivih dolgov in zapustivši svojo v blagoslovljenem stanu se nahajajočo ženo s 19mesečno hčerko v hudem pomanjkanju neznanu kam pobegnil. — Še brezsrečnejše je pa napravila 28letna vrtnarjeva žena Apolonija Tomšičeva roj. Miševa. Kakor znano, je Tomšič pred kratkim pogorel in potegnil zavarovalnino. Poleg tega je imel še nesrečo, da se je njegova žena zagledala v 32letnega

oženjenega kamnoseka Franceta Novaka (pravzaprav se je le-ta zagledal v Tomšičevo, ki je tudi popustila možu in 4 majhne otroke, popihal baje proti Ameriki. Pobraba je vse izkaze, za doto je pa novemu možu prinesla 1000 K, katere je bil Tomšič dobil kot zavarovalnino. Kdor bi kaj vedel o pobeglih, naj takoj sporoči zapuščeni ženi. Odnosno možu, ali pa mestni policiji.

**Aretovan Madžar**. Včeraj je policija aretovala 33letnega plesarskega pomočnika Rezo Zsolnega iz Budapešte, ker je v nekem prenočišču v Kolodvorskih ulicah svojemu sostanovalcu Filipu Brankoviću ukradel dve srajci in potem hotel pobegniti. Oddali so ga sodišču.

**40 kg grozdja** je bilo obranega in ukradenega nekemu posestniku na Radeckega cesti. Sladkosnedeži so še neznani.

**Zasačena** je bila v nedeljo dopoldne v stolnici neka ženska, katera je Elizabeti Gerdoonikovi iz žepa ukradla denarnico s 6 K, a jo je še pravočasno opazila neka druga ženska, vsled česar je ta spustila denarnico na tla, potem se pa izgubila iz cerkve in bežala v Studentovske ulice, kjer je bila prijeta.

**Zaklalo** se je v mestni klavnici ljubljanski od 16. avgusta do 23. avg. 73 volov, 2 kravi, 7 bikov, 159 prašičev, 280 telet, 89 kostrunov in konvolov in 2 kozlička; zaklane živine se je vpeljalo 5 prašičev, 6 telet in 808 kg mesa.

**Društvena godba ljubljanska** koncertuje danes 1. t. m. od pol 6. do pol 10. zvečer v „Švicariji“ Vstop prost.

**Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri, v sredo zvečer pod osebnim vodstvom gosp. kapelnika Vasilava Talicha ob vsakem vremenu v hotelu „Ilirija“ (Kolodvorske ulice). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

## Drobne novice.

— **Šaški kralj** se mudi na lov pri Trbižu.

— **Cesar in njegov brat**. Nadvojvoda Ludvik Viktor je bil včeraj nad uro pri cesarju ter nato pri obedu. S tem je vse dosedanje nesporazumljenje poravnano.

— **Mnogo inozemskih vojnih ladij pride v Trst** dne 4. oktobra, odkoder se peljejo poveljniki na Dunaj poklonit se cesarju.

— **Rumunski ministrski predsednik Sturza** je prišel na Nemško obiskat kneza Bülowa ter sta imela važne politične razgovore.

— **Davčnega izterjalca so ubili** na grozovit način v Srbiji v Blažuju (Bosna), truplo pa vrgli na železniški tir.

— **Za pogorelce v Stambulu** je podaril cesar Franc Jožef 15 000 K.

— **Junaška telefonistinja**. Mesto Trinidad v Koloradu je te dni povodenj skoraj popolnoma razdejala. Da se je večina ljudi rešila, zasluga je telefonistinja gospe Burke, ki je vsako hišo posebej poklicala in opozorila na pretečo nevarnost. Pri tem je sama zamudila čas za rešitev ter so jo valovi odnesli 20 km daleč.

## Razne stvari.

\* **Konj se je zmotil**. Na Dunaju je šla po ulicah Adela Ark, ki je imela na glavi modern klobuk z mnogo zelenjave in ovetja. Prišedša mimo fjakarskega stojšča je dobil neki konj apetit po zelenjavi ter je hlastnil po klobuku. Gospodična je hotela rešiti klobuk ter se je zgrabila z obema rokama za glavo, a pri tem jo je konj z zobmi še na roki ranil. Pred sodiščem je fjakar zatrjeval, da Dunaj nima mirnejšega konja kakor je njegov, a kdo bi mu zameril, da je pri pogledu na toliko pašo dobil apetit. Izgovor po možu ni pomagal, temuč je moral plačati 10 K globe.

## Izpred sodišča.

**Izpred tukajšnjega porotnega sodišča** živinski tat Andrej Anderberg je bil obsojen na 9 let težke ječe.

**Drugi tat iz navade**. Ivan Golob, 41 let stari mizarški pomočnik, pristojen v Cerkno, je nepopolnleten. Svojo karijero v tej stroki je začel z 18. leti jo nadaljeval pri vojaki, kjer je bil zaradi tatvine trikrat kamnovan. Pred deželnim kot porotnim sodiščem v Celovcu je bil zaradi ogromnega števila izvršenih tatvin obsojen na 8 let težke ječe. Po prestani kazni je šel na Nemško, a takoj počel krasti. Ker so ga zaradi tega zasledovali, pobegnil je iz Nemčije, prišel na Korosko, kjer so ga zaradi različnih tatvin prijeli; bil je zopet obsojen na 15 mesecev težke

ječe. Po prestani kazni se je podal domov, a začetka leta 1908 je vstopil kot mizarški pomočnik pri mojstru Filipu Lozarju na Savi v delo, kjer je ostal nekaj okoli dva meseca, potem pa vstopil pri Andreju Čuferju istotam v enaki stroki kot pomočnik. Po Golobovem odhodu je Lozar takoj opazil, da mu je zmanjkalo več mizararskega orodja, nekaj barve in dva kovčega. Vse te reči so se našle pri hišni raziskavi v obdobjenem stanovanju. Škoda, ki mu jo je naredil, znaša 44 K 50 v. Golob je bil tatvine krivim spoznan in kot tat iz navede na 5 let ječe obsojen.

## Telefonska in brzojavna poročila.

**Nastičeva afeta**. Zemun, 1. septembra. Zloglasni dopisnik dunajskega lista »Die Zeit« Izidor Steinhart, ki je izgnan iz Beograda radi protisrbskih intrig in čepi sedaj v Zemunu, odkoder priobčuje v listu »Die Zeit« iz maščevalnosti Srbijo sramoteče članke, priznava v tukajšnjem listu »Srpska Misao«, da je sodeloval pri Nastičevi brošuri »Finale«. Steinhart je peljal Nastiča v Pešto k nekemu madžarskemu časnikarju, ki je posredoval pri tatisku brošure in tudi preskrbel denar za tiskarno in reklamo. Ta denar je dal hrvaški ban baron Rauch.

**Izjemno stanje na Hrvaškem**.

**Zagreb**, 1. septembra. Baron Rauch je odzvel poštni debit belgradskim listom »Politiki«, »Trgovinskemu Glasniku«, »Stampi« in »Pravdi«. Ob srbski meji odjemljejo zandarmi orožje ljudem, čeprav imajo orožne liste. Dasi preiskava proti srbskim »velezidajalcem« do sledi ni imela uspeha, vendar zatrjujejo, da se je nadejati še novih aretacij med Srbi.

**Pravosodni minister na Brionskih otokih**.

**Pulj**, 1. septembra. Pravosodni minister dr. Klein je včeraj dospel semkaj ter se odpeljal na to na Brionske otoke, kjer ostane več dni.

**Afera radi vodovodnih cevi v Pragi**.

**Praga**, 1. septembra. »Čas« poroča, da je odvetnik dr. Schauer kot zastopnik mestnega občinskega sveta danes vložil proti ravnatelju Kestrane ku tožbo radi razžaljenja časti. Istočasno ga je tudi ovadil državnemu pravdnstvu.

**Praga**, 1. septembra. Volilci poslance dr. Černohorskega so izdali v listih izjavo, v kateri pozivajo dr. Černohorskega, naj nemudoma odloži svoj mandat.

**Praga**, 1. septembra. »Narodni Listy« naglašajo, da je Kestranek tudi ravnatelj internacionalne industrijske družbe ter pozivajo češko javnost, naj bojkotira tudi to družbo.

**Demisija dr. Ebenhocha**.

**Dunaj**, 1. septembra. V dobro poučenih političnih krogih zatrjujejo, da cesar ne bo sprejel demisije poljedelskega ministra dr. Ebenhocha. Tudi ministrski predsednik baron Beck ni nikakor pri volji, da bi dr. Ebenhoch izstopil iz njegovega kabineta.

**Proti trgovinski pogodbi s Srbijo**.

**Dunaj**, 1. septembra. Agrarna centrala je imela snovi v prostorih kmetijske družbe zborovanje, na katerem je razpravljala o trgovinski pogodbi s Srbijo. Znani Simitsch je vehementno napadal poljedeljskega ministra ter pozval agrarne poslance, naj v parlamentu odločno nastopijo proti trgovinski pogodbi. Končno je bila sprejeta resolucija, ki jo je Simitsch nasvetoval.

**Cesar**.

**Išl**, 1. septembra. Cesarjevo zdravstveno stanje je povsem povoljno. Cesar odide iz Išla 5. t. m. Z Dunaja odpotuje v Pešto, kjer ostane od 8. do 25. t. m.

**Napad na poslanika**.

**Petrograd**, 1. septembra. »Novoje Vremja« poroča iz Baku, da so roparji napadli po Perziji potujočega belgijskega poslanika in ubili njegovega strežaja. Poslanik se je rešil.

**Požar**.

**Požun**, 1. septembra. V železniškem skladišču je izbruhnil ogenj ter uničil 13, z blagom naloženih vozov.

## Listnica uredništva.

**G. S. Trampuš v Medvodah**, Konstantino, da Marija Trampuš, o kateri smo pisali dne 25. avgusta, ni doma v Medvodah in ni v sorodstvu z Vašo rodbino.

## Hennebergova svila

samo direktno! — črna, bela in barvana, od 75 kr. do gl. 1135 meter za bluge in obleke. Franko in če ocenjujejo se pošlje na dom. Bogata izbira vzorov se pošlje s prvo pošto. **Tovarna za svile Henneberg, Zürich.** 1 90—5

# FRANC JOŽEFOVA GRENKA VODA

**Meteorološko poročilo.**  
Vizita nad morjem 306. Srednji tisk 758 9 mm.

| avgusta | Cas opazovanja | Stanje barometra v mm | Temperatura v C | Vetrovi   | Nebes     |
|---------|----------------|-----------------------|-----------------|-----------|-----------|
| 31      | 9. zv.         | 738.1                 | 15.0            | sr. svzh. | oblačno   |
| 1.      | 7. zv.         | 737.1                 | 10.0            | brezvetr. | megla     |
| 2.      | 2. pop         | 733.0                 | 21.4            | sr. jug   | del. obl. |

Srednja včerajšnja temperatura 16.3, norm. 17.0. Padavina v 24 urah 0.0 mm

**Spretno šivilje**  
se sprejmejo pri A. Singer, Gosposke ulice št. 4, kjer se poučuje tudi 3059  
**krojno risanje.**

**Plačilna natakara se išče**  
za večje restavracije v Ljubljani. Vstop takoj. 3055-1  
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

**Išče se dobro vpeljana gostilna na račun**  
v mestu ali na deželi v bližini kolodvora ali farne cerkve. 3054-1  
Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „št. 700“.

**Deklice ali gospice**  
se sprejmejo na hrano in stanovanje na Poljanski cesti št. 10, spodaj na levo. 3052-1

**Nemeblirano sobo ali kabinet**  
išče gospodična, ki po dnevu ni doma. Ponudbe pod „št. 12“ glavna pošta — proti izkazu inseratnega lista. 3067

**Zdravilno grozdje**  
najfinjša namizna vrsta, sladko, z debelimi jagodami, vsak dan sveže trgano, pošilja v poštnih zavojčkih po 5 kg franco za K 3.50 L. Altnou, Vrtec št. 46 na Ogrskem. 3061-1

**Izgubil se je ovčarski pes**  
rjav, z dolgo dlako. Najditelj naj ga dostavi v kantino topničarske vojašnice na Dunajski cesti (g. Sattler). 3038 3

**Prva plačilna natakara se takoj sprejme v Švicariji.**  
v Spodnji Šiški, skoro nova, s 3 poslopji in velikim vrtom, ki obsega 400 m<sup>2</sup> na Jernejevi cesti št. 39, se iz proste roke prodaja pod ugodnimi pogoji. 2976-3  
Več pri A. Vizjanu, sedlarju in posest. v Sp. Šiški, Celovška c. 67.

**Blagajničarko in pikola**  
sprejme takoj 3062-1  
kavarna „Austria“ v Ljubljani.

**Veliko zalogo čevljev**  
3058-1 za  
gospode, dame in otroke po najnižji ceni  
priporoča slav. občinstvu trgovina  
**E. BARAGA**  
Židovske ulice št. 7, Ljubljana.

# Učenec in učenka

se sprejmeta takoj v trgovino z mešanim blagom.  
Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „Slov. Naroda“. 2999-3

**Trgovina**  
z obrtom, oprave in stanovanjem, vse v novo zidani hiši v bližini Ljubljane, se odda v najem. 3057 1  
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

**Zobozdravniški atelje dr. Edvard Globočnika**  
v Kranju je od 15. septembra naprej slavnemu občinstvu vsak dan na razpolago. 3048-2

**Abiturijent**  
prosi primerne mesta v odvetniški ali notarski pisarni ali pri kakem zavodu v svrhu prisluzbe potrebnih sredstev za nadaljevanje svojih študij kot jurist. Zmožen je tudi nemške stenografije. — Ponudbe sprejema iz prijaznosti Avg. Nadilo, zasebni uradnik v Škofji Loki. 2997-3

**Sprejem pomočnika**  
z večletno prakso v špecerijški stroki. Ozira se le na izurjene detaliste, večje obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi. Vstop ali takoj ali najkasneje do 15. oktobra t. l. 3053 1  
Karel Planinšek  
Ljubljana.

**Kavarna „ILIRIJA“**  
Ljubljana 3 minute od južnega kolodvora Ljubljana  
je vsak dan vso noč odprta.  
Št. 1009. 3056-1

**Oglas.**  
Županstvo v Naklem na Goriškem razpisuje  
**službo obhodnika**  
Plača 70 K na mesec. Prosilci morajo biti trdnega zdravja ter večji slovenščine in nemščine  
Prošnje je vlagati pri podpisnem županstvu  
do 8. septembra 1908.  
Županstvo v Naklem na Goriškem, dne 30. avgusta 1908.

**Za šolsko mladež:**  
jesenske in zimske obleke, svrtniki, dežni ogrtači in zimske suknje se dobivajo v največji izbiri in po  
**čudovito nizkih cenah v „Angleškem skladišču oblek“**  
**O. BERNATOVIČ**  
v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

**„SLAVIJA“**  
45-101  
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.  
Rez. fondi: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.  
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.  
Vsa pojanila daje:  
Generalni zastop v Ljubljani, šigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah št. 12.

**Miss Farler, Miss Everitt**  
come back from England and begin their lessons again on the 1. of October, in Dalmatinove ulice št. 5. — Poizave se pri gospe M. Tönnies na Dunajski cesti 25 od 15. septembra od 12 do polu 2. in od 27. sept. naprej ves dan. 3035 2

**Hiša**  
nova, trinadstropna, sredi mesta, pravna za kako obrt, se prodaja iz proste roke. 3000-3  
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

**Išče se pri tukašnji zavarovalnici akviziter in organizator**  
za Kranjsko in Primorako s fiksno plačo, dijetami in s povrnjenjem potnih stroškov. Prednost imajo tisti, ki so že delovali v tej stroki. 3028 2  
Pismene ponudbe pod šifro „288“ Ljubljana, glavna pošta restanta. 2716  
Glavna zaloga v lekarni 21  
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

**Primarius dr. V. Gregorič**  
Ljubljana  
**kronska ustna voda EUODIN**  
Zakonito varovano.  
Specijaliteta za kadilce.  
10 do 15 kapljic v kozarec vode.  
Cena 2 kroni.  
Glavna zaloga v lekarni  
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

**Elegantna stanovanja**  
s 3 in 4 sobami, z verando, kopalno sobo in porabo vrta se oddajo v novozgrajeni vili v Nunskih ulicah št. 17 za mesec november. 2996-3  
Vpraša se v stavbni pisarni F. Supančić, Blewelsova cesta št. 18.

**Najboljši in najmodernejši KLOBUKI**  
vseh vrst v najbogatejši izbiri po gl. 1-20 in više v Ljubljani pri  
**C. HAMANN**  
Klobuki se sprejemajo v popravilo.  
**300 vinskih sodov**  
od 300-900 litrov in od 1000 do 3800 litrov, v prav dobrem stanju, močne iz hrastovega lesa, odda, po prav primerni ceni tvrdka  
**M. Rosner & Ko.**  
veležganjarna sadjevca v Ljubljani 3006-2  
poleg Koslerjeve pivovarne  
**Razprodaja.**  
V četrtek, dne 3. septembra t. l. ob 9. dopoldne  
bo v Zatičini na Dolenjskem pri Hrastu blizu cerkve  
prostovoljna razprodaja.  
Na prodaj bo hiša s potrebnim gospodarskim poslopjem, okrog je velik vrt, pripravno za gostilno, prodajalno in mesarijo — sploh pripravno za vsako obrt, ker je zraven tudi ledenica. Prav blizu so 4 travniki in več gozdov, kakor tudi rodovitne njive. Prodalo se bo 6 hiš z drugimi poslopji, tudi v Zatičini. Dobilo se bo posestvo z ujemami in gozdovi eno uro od Zatičine oddaljeno. 3030-2  
Kupci ne zamudite ugodne prilike!

**Avtomobil**  
znamka Mercedes s 4 sedeži se ugodno prodaja.  
Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3040-3

**Iščem vzgojitelja**  
šestletnemu dečku.  
Ponudbe pod „A. B.“ Vila Bajtica, Bled. 3012-3

**Acetylen**  
Podpisani napeljuje najcenejšo acetylenovo razsvetljavo, popravlja in predeluje stare aparate po najnovejšem sistemu. 2373-3  
Slavnemu občinstvu se priporoča  
**Josip Ozimek**  
koncesionirani plino- in vodovodni inštalater, Dolenjavo pri Ribnici, Dolenjsko.

**Prava istrijska vina.**  
Zaradi preobite zaloge se dobijo od Kmetijske vinske zadruge v Bujah po nizki ceni od 56 litrov naprej  
belo vino liter po 26 vin.  
fini teran „ „ 21 „  
Ceniki in vzorci brezplačno na zahtevanje. 2828-8  
Cantina sociale cooperativa Bute (Istra).

**HOTEL „ILIRIJA“**  
v Ljubljani.  
Jutri, v sredo, 2. septembra velik  
**KONCERT**  
popolne  
Ljubljanske društvene godbe  
pod osebnim vodstvom gospoda kapelnika  
Vaclava Talicha.  
Začetek ob 8. Vstop prost.  
Za obilen obisk se priporoča  
3063  
**Marija Novak**  
hotelirka.

**Ose. kr. avstrijske državne železnice.**  
**Izvod iz voznega reda.**  
Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.  
**Dohod iz Ljubljane juž. žel.**  
5:50 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).  
7:05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.  
7:07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.  
9:26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.  
11:38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.  
1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.  
3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.  
7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.  
7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.  
10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).  
**Dohod iz Ljubljane drž. kolodvor:**  
7:28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.  
2:05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.  
7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.  
10:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)  
**Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:**  
6:46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.  
10:59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.  
6:10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.  
9:59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)  
(Odhodi in prihodi so označeni v srednje evropskem času.)  
G. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu

**„SLAVIJA“**  
45-101  
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.  
Rez. fondi: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.  
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.  
Vsa pojanila daje:  
Generalni zastop v Ljubljani, šigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah št. 12.

**Sprejema zavarovanja človeškega življenja**  
po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.  
Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividende.

**Zavaruje poslopja in premoženje**  
proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.  
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

**Izdajatelj in odgovorni urednik Rasto Pustoslemšek.**  
Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.